

*С.Т. Пілецька, д.е.н., професор,
(Національний авіаційний університет, Україна)
Т.Ю. Коритько, к.е.н., доцент,
(Інститут економіки промисловості, Україна)*

Формування ресурсного потенціалу підприємства в умовах цифрових трансформацій

Зазначено, що ключові особливості формування ресурсного потенціалу в цифрову епоху є зміна структури ресурсів, а саме, переважання інтелектуальних ресурсів, які забезпечують знання, навички, креативність працівників та дематеріалізація, яка зменшує роль фізичних активів за рахунок переходу до хмарних технологій, віртуальних офісів тощо. Особливу роль грає можливість адаптуватись підприємствам до змін ринку та технологій та націленість на колаборацію та партнерство, а саме, співпрацювати з іншими підприємствами та науковими установами, що забезпечує доступ до нових технологій та знань.

Ефективність сучасного бізнесу прямо пропорційна його здатності адаптуватися до цифрових трансформацій. Оптимізація використання ресурсів є ключовим елементом цього процесу. Діджиталізація бізнес-процесів дозволяє не тільки виявити неефективні використання ресурсів, але й запровадити інноваційні рішення для їх раціоналізації. Це, в свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку підприємства.

Обмеженість ресурсів – це з головних проблем сучасної економіки, з якою стикається переважна частина підприємств. Вирішення цього питання можна подолати шляхом прийняття ефективних управлінських рішень, що враховують раціональне використання матеріальних та фінансових ресурсів.

У контексті Індустрії 4.0 ефективне управління ресурсами набуває особливої актуальності. Впровадження інноваційних технологій, таких як Інтернет речей, штучний інтелект та машинне навчання, дозволяє створювати інтелектуальні системи управління ресурсами. Ці системи забезпечують їх оптимальне використання та підвищують загальну ефективність виробництва.

Отже, ресурсний потенціал підприємства є не лише основою його діяльності, але й потужним інструментом для досягнення нових висот. Правильне використання цього потенціалу дозволяє підвищити як економічну ефективність, так і конкурентоспроможність.

Питанням ресурсного потенціалу у сучасній науці приділено достатньо уваги. Однак більшість досліджень присвячено проблемам його оцінки та формуванню в галузях сфери послуг. Недостатній ступінь розробленості методичних підходів до стратегічного управління ресурсного потенціалу та його впливу на вироблення рішень подальшого організаційного розвитку підприємств сфери послуг робить актуальною проблему створення методологічного інструментарію до стратегічного управління ресурсним потенціалом як механізму конкурентоспроможності підприємства.

Ресурсний потенціал підприємства, можливо, на думку авторів, уявити, як сукупність ресурсів, об'єднаних під впливом специфічних управлінських відносин, формування яких забезпечує конкурентоспроможність та стратегічний розвиток підприємства та є складною системою, що має певну внутрішню структуру та характеристики. Структура потенціалу відбиває специфіку підприємства, його галузь, особливості її діяльності, і навіть впливає на оцінку його вартості (табл. 1).

Таблиця 1

Складові та критерії оцінки основних складових ресурсного потенціалу підприємства

Складові ресурсного потенціалу	Критерії оцінки складових ресурсного потенціалу
Фінансовий потенціал	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт маневреності, коефіцієнт автономії
Техніко-технологічний потенціал	Коефіцієнт використання обладнання, матеріаломісткість, рентабельність основних фондів, матеріаловіддача, коефіцієнт завантаження виробничих фондів, фондівіддача, фондомісткість, рентабельність власного капіталу, коефіцієнт оборотності власного капіталу
Інформаційний потенціал	Питомі витрати на інформаційні технології, <u>рівень</u> використання інформаційних технологій, ефективність обміну інформацією між співробітниками
Організаційний потенціал	Коефіцієнт чисельності управлінських робітників, коефіцієнт витрат на управління, коефіцієнт плинності, показник трудомісткості, показник освіти, показник трудомісткості, коефіцієнт продуктивності
Інфраструктурний потенціал	Питомі витрати на утримання допоміжного та обслуговуючого виробництва, питома вага витрат на утримання інфраструктури
Інтелектуальний потенціал	Кваліфікація персоналу, <u>м</u> мотивація персоналу, структура персоналу, <u>в</u> витрати на навчання та розвиток персоналу.

Ресурсний потенціал - це фундамент економічного успіху будь-якого підприємства. Однак, щоб перетворити потенціал на реальні результати, необхідне ефективне управління ресурсами. Сучасні цифрові інструменти дозволяють оптимізувати використання ресурсів, відстежувати їхній стан у реальному часі та прогнозувати потреби. Це не тільки підвищує ефективність виробництва, але й сприяє зниженню витрат та підвищенню якості продукції або послуг.

Ключові особливості формування ресурсного потенціалу в цифрову епоху є зміна структури ресурсів, а саме, переважання інтелектуальних ресурсів, які забезпечують знання, навички, креативність працівників та дематеріалізація, яка зменшує роль фізичних активів за рахунок переходу до хмарних технологій, віртуальних офісів тощо. Особливу роль грає можливість адаптуватись підприємствам до змін ринку та технологій та націленість на колаборацію та партнерство, а саме, співпрацювати з іншими підприємствами та науковими установами, що забезпечує доступ до нових технологій та знань.

Формування ресурсного потенціалу в умовах цифрових трансформацій – це складний і багатогранний процес, який вимагає стратегічного мислення та інноваційного підходу. Підприємства, які зможуть успішно адаптуватися до нових умов, отримають конкурентні переваги і забезпечать своє довгострокове зростання.

Список літератури

1. Ареш'єва О.В., Коваленко Н.В., Андрієнко М.М. Інтелектуальний потенціал як основний чинник інноваційного розвитку підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. №1. С. 157 – 163. <https://doi.org/10.33271/ebdnt/81.157>
2. Волошин Л. Використання інноваційних ресурсів в Україні: проблеми та шляхи їх усунення. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2010. Вип. 15. С. 145–151.
3. Головатюк В.М., Соловійов В.П. Вимірювання інноваційного потенціалу в контексті формування стратегії розвитку підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2009. № 1. С. 102–111.
4. Латишева О.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та особливості управління елементами забезпечення сталого розвитку. *Економічний вісник*. 2018. № 3(53). С. 126–130.
5. Материнська О.А., Ярова А.О. Ресурсний потенціал підприємства: проблеми та шляхи його вирішення. URL: <https://nauka.kushnir.mk.ua>
6. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Лукаржевська – Мялик В.М. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>
7. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. *Облік і фінанси*. 2020. № 1 (87)' С. 178 – 184. URL : DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-1\(87\)-178-184](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-1(87)-178-184)
8. Стратегічне управління ресурсним потенціалом підприємства. URL: <https://en.ppt-online.org/119884>
9. Управління ресурсним потенціалом підприємств. URL: http://sophus.at.ua/publ/2015_10_30_kampodilsk/sekcija_section_3_2015_10_30/upravlinnja_resursnim_potencialom_pidpriemstv/104-1-0-1574